

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 98

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY AUGUST 24th 1921

LETO XXIV — VOL. XXIV.

U. S. R. Shipment

50 procentov odškodnine se sedaj izplačuje

Te dneve se je iz urada United States Relief Shipment začelo razpošiljati črke vsem onim, katerim je bilo blago ob priliki lanske pošiljave deloma ali vse pokradeno iz zabojev. United States Relief Shipment plačuje sedaj 60 procentov odškodnine onim, ki so pod prisego ali sicer uradno dokazali zgubo. To plačilo 50 procentov odškodnine se je prisodilo vsem prizadetim, dokler ne poteče obravnava, katero je naperil United States Relief Shipment napram zavarovalni družbi. Kakor hitro je ta obravnava gotova, dobijo vsi prizadeti nadaljnjih 50 procentov, tako da bo zahtevana odškodnina plačana vsakomur do zadnjega centa. Vsakdo, ki prejme ček za 50 procentov odškodnine, dobi obrednjen priložen listek, na katerega se mora podpisati, da je prejel 50 procentov zahtevane odškodnine, kateri listek vrne na predsednika U. S. R. S. Louis J. Pinc, 6119 St. Clair ave. Cleveland, Ohio, da se vodi kontrola in zapisnik o izplačilih. Tekom 14 dni pridete vsi na vrsto. Te dni šele smo dobili iz Ljubljane, od kraljeve carinarne uradno potrdilo, ki pravi, da je bilo blago pokradeno predno je dospelo v Ljubljano, dočim je zavarovalna kompanija ves čas hotela voditi in priti, da je bilo blago pokradeno potem, ko je dospelo v Ljubljano, dočim imamo sedaj uradne svedoče, kdaj se je kradlo. Vsi zaboji so se namreč stehali predno so odšli iz New Yorka, stehali so se, ko so dospeli v Trst, in že tu se je dognelo, da je teža manjša kot v New Yorku, kar je dokaz, da se je na parniku kradlo. Tretjič so bili zaboji zopet stehanti, ko so dospeli v Ljubljano, in tu je bila zopet manjša teža, kar je ponoven dokaz, da se je zopet kradlo med vožnjo iz Trsta do Ljubljane. Ko so zaboji dospeli v Ljubljano, so bili ves čas pod vladnim in privatnim nadzorom, uradno zapečateni, tako da je jasno dokaz, da kar je bilo pokradeno, je bila izvršena tatvina pred dohodom v Ljubljano, in za to tatvino je zavarovalna družba odgovorna in bo morala plačati na vsak način, dasi smo imeli hude borbe z njo, pa jih bomo še imeli. Za zavarovalnino smo plačali kompaniji tedaj \$26.000, skupna škoda vse pošiljave pa znaša \$6900 izmed vrednosti poldrugega milijona dolarjev. Stvar se vodi naprej, in naj bodejo prepričani vsi oškodovani, da dobi vsak, kar mu gre.

— Trije kitajski restavrantni so bili izropani v enem tednu, in lastniki teh restavrantov so se sedaj združili, da se skupno bore proti roparjem. Oborožili se bodo do zob. Zadnji restavrant, ki je bil napaden, je Peking Restaurant, na St. Clair ave. in 105. cesti, kjer so roparji odnesli \$322.

— Poročna dovoljenja so dobili: Lovrenc Aučin, 15406 Calcutta ave. in Mihaela Mesle, John Fende, 1225 E. 168th St. in Angela Stare, Jos. Ivančič, 789 Alhambra Rd. in Rose Širola. Bilo srečno.

— Pismo ima pri nas Karolina Zabukovec.

Ples prohibicije.

Prohibicija zadržuje vse delo kongresa.

Washington, 22. avgusta. Usoda se kruto maščuje nad vsemi onimi, ki so v kongresu naredili postavbo o prohibiciji. Že tri leta uporabi kongres večji del svojih sej za prohibicijo. Vsi važni narodni problemi so vrženi proč, kadar se govori o prohibiciji, in dokazano dejstvo je, da kongres ni nikdar prej naredil še tako malo važnega dela kot zadnja leta, ko je na vrsti prohibicija. Dva meseca je že, odkar se v kongresu kregajo vsak dan ali naj se dovoli pivo, ki vsebuje alkohol, v lekarnah ali ne. In ta prepir je vzrok, da kongres niti na počitnice ne more. Kongres bi moral nehati zborovati 20. avgusta, toda ravno pivo je vzrok, da morajo senatorji in poslanci še nadalje sedeti v zbornicah in se pripraviti o pivu. Nikdar ni bilo v zbornici še takega prepira kot je danes glede pive. Niti ob času vojske, ko se je šlo za življenje in smrt tisočev, ni vladalo tako ostro sovraštvo med posameznimi kongresmanji kot danes, ko se gre za pijačo. Ustava pravi, da kadar kongres zaključi zborovanje, morajo prenehati obe zbornici zborovati, toda zbornica poslancev je dala senatorjem vedeti, da če senatorji ne sprejmejo postavbe proti pivu, da poslanci ne gredo domov. Senator Lodge, vodja republikancev v kongresu, pa je poslal besedo nazaj, da senatorji raje sedijo "večne čase" v senatu, kakor pa da bi kaj sprejeli, kar bi olajšalo prohibicijo. Zakaj se pravzaprav gre? Tu vam razložimo po domače: Senator Willis in kongresman Campbell sta vložila zajedno enak zakonski načrt, glasom katerega se pivo prepove kot "zdravilo". To priliko so pa izrabili mokri pristaši v kongresu, da so po senatorju Stanleyu iz Kentucky vložili dodatek k gori omenjenemu predlogu, namreč, da noben uradni, detektiv ali policist ne sme udrjeti v nobeno hišo, poslopje ali avtomobil in iskati tam opojne pijače, ne da bi prej imel za to zapriseženo izjavo, da se nahaja pijača in da je sodnik izdal posebno povelje, da se sme udrjeti v hišo ali avtomobil. Vsak uradni, detektiv ali policist, ki bi iskal pijačo brez dovoljenja sodnika, bil bi kaznovan. Ta dodatek je dobil precej prijateljev v kongresu, vendar so ga pozneje v toliko "oblažili", da so izveli samo privatne hiše od preiskave, dočim bi se javna poslopja in avtomobili lahko preiskovali. Poslanska zbornica je to sprejela, v senatu pa je nastal boj. Resnica je, da 90 procentov senatorjev v Washingtonu tako "sovraži" pijačo kakor pes pečenko, toda ker niso odkriti, glasujejo raje za suho kot za moko. Vendar pri gori omenjenem predlogu so precej enako razdeljeni, namreč, da jih je skoro polovica za Stanleyev predlog, polovica pa proti. Tu je sedaj mrtva točka, preko katere kongres ne more splezati. Vse sile prohibicije, vsi baptistovski, metodistovski in drugi pastori Amerike, vse žolto časopise, vsi hinavski reformisti, Anti-Saloon liga, sploh vse kar je suhega, oblega kongres, naj nikar ne sprejme predloga senatorja Stanleya, ker sicer preti poguba.

Sleparji z milijoni

Policija je aretirala tri sleparske Clevelandčane

Policija v Chicagi je v ponedeljek aretirala tri Clevelandčane, zajedno z mnogimi drugimi sleparji, člani takozvane "Worthington bande", ki je povzročila sleparij za milijone dolarjev, posebno pri delnicah. Ta banda je v ozki zvezi z onimi sleparji, ki so zadnje čase kradli poštne vreče v vlakih in na postajah in odnesli pošti, kot se trdi skoro šest milijonov dolarjev. Vsi aretirani so židje. Vada je proti njim naperila obtožbo izsiljevanja in sleparstva ter izkoriščanje pošte. Ti ljudje so prodajali ničvredne delnice lahkovernim ljudem, in kot se poroča, so naslepali na ta način trinajst milijonov dolarjev. Veliko žrtev so imeli v Clevelandu, pa tudi iz več kot sto mest se poroča, da so lopovi imeli nastavljen tam svoje sleparske mreže. Z aretacijo teh oseb je vlada spravila pod ključ najbolj nevarne sleparje, kot jih že dolgo ni bilo v Ameriki.

— Novo postavbo delajo v Washingtonu, ki bo preprečila predsedniku iti za več kot 48 ur iz Washingtona. Ako je odsoten dalj kot 48 ur, tedaj je podpredsednik na njegovem mestu.

— Sodnik Silbert se je izjavil, da bi rad videl, če bi župan dal postaviti na Public Square stekleno hišo. V to hišo bi obsodil sodnik Silbert žepne tatove, da bi jih ljudje opazovali ter se jih znali varovati. Župan Fitzgerald se je izjavil, da se bo premislil, če je umestno kaj takega zgraditi.

— Mesto bo kupilo 50.000 ton premoga, katerega bo po zimi prodajalo siromašnim po taki ceni kot ga kupi mesto.

— Policija bo od sedaj naprej začela ustavljati avtomobiliste, ki nimajo prednjih svetilk kakor predpisuje postava. En čas jih bodo svarili, in po preteku treh tednov jih bodo zapirali, ako ne preskrbe novih svetilk.

— Aretirana je bila 26 letna Mrs. Mary Soltis, ki stanuje na 2291 W. 6th St. Obdolžena je, da je zavila svojega 8 dni starega otroka v rjuhe in ga zadušila. Policiji je priznala, da je otroka zadušila, ker je bila prerевна, da bi ga še nadalje hranila. Ženska ima še dva druga otroka, 7 letnega Johna in 4 letno Mary. V hiši absolutno ni bilo nobene hrane, ko je policija dospela tja, in oba otroka sta jokajoč prosila mater za kruh. Mož ženske je odšel pred več dnevi, da bi poiskal kaj dela. Zadnjič so od njega slišali neke iz Pennsylvanije. V stanovanju ni bilo družega kot ena postelj, miza, dva stola in malo ognjišče. Sodnija bo stvar preiskala.

— Tobak je za 25 procentov ceneji kot tri leta nazaj, kljub temu pa še ni padla cena cigaretam in smokam.

Ameriki. In uredništvo tega lista je prebrčano, da Stanleyev predlog ne bo sprejet, kajti zbornica poslancev je več kot dve tretini suha, in četudi bi senatorji glasovali, v prid dotične postavbe, pa zbornica poslancev tega nikdar ne sprejme. Tako je postal kozarec pive danes v ameriški politiki večje važnosti kot ves naroden blagor in na predek.

Delavske zgube.

Kaj pomeni kriza za ameriškega delavca.

Atlantic City, 2. avgusta. Ameriški delavci izgubijo tedno sedanje industrijske krize vsak dan \$27.500.000 na zaslužku. Položaj kot vlada dajane za delavce v industriji je "gospodarski zločin". Tako se je izjavil Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor pri eksekutivni seji. Industrije mislijo, da z nižanjem plač pripeljejo razmere zopet v normalne stanje, kar pa ni resnica. Z nižanjem delavskih plač se doseže to, da trgovci izgubijo odjemalce, kajti nižane plače nikakor ne dajejo poguma delavcem, da bi mnogo kupovali. Ako pa trgovci izgubijo odjemalce, tudi naročil ne morejo odajati v tovarne, ki morajo raditega zapreti vrata. Znižane plače primorajo delavce, da kupujejo samo najbolj absolutno potrebne stvari za življenje. Kriza kot vlada sedaj, se bo še poostрила, in industrija, ki mislijo, da z nižanjem plač dosežejo svoj namen, bodejo kmalu spoznali, da je tako znižanje bumerang, ki zadene konečno njih same. Govori in piše se o rekonstrukciji in znižanju življenjskih razmer, toda zakaj je vedno prizadet ravno delavec, katerega vsak preobrat v industriji najhujše prizadene? Ničče si ne more predstavljati boljših razmer z znižanjem delavskih plač.

— Država Ohio bo deportirala vsa blazneže, ki se nahajajo v državnih blaznarnicah in ki niso ameriški državljanji. Vsakdo bo moral ven iz blaznice ter ga odpeljejo proti New Yorku in na parnik ter v njega prvotno domovino. Blaznice po državi Ohio so tako napolnjene (radi prohibicije), da nimajo notri niti ameriški državljanji prostora, kaj šele tujci. Prvi, katerega so deportirali ta teden je bil neki Italijan.

— Mesto Cleveland bo odsedaj naprej računalo predmetem za rabo podzemeljskih kanalov, po katerih se odvaja nesnaga iz hiš. Mesto Cleveland namerava pri tem zaslužiti kakih \$15.000 na leto.

— Policijski sodnik McMahon je imel v ponedeljek pred seboj 33 oseb, obdolžene pijanosti. Vsi so se napili jakata. Med drugimi je bil tudi neki Artur Murton, ki je v pijanosti svoji ženi dejal: Pripravi se, baba, še dvajset dni imaš, potem ti pa odsekam glavo. "Baba" pa ni razumela špasa, pač pa je dala moža vtakniti v luknjo. Sodnik McMahon mu je dejal: \$5.00 in 20 dni zapora, da bodeš premišljeval, kakšen prasec si bil napram "babi".

— Mr. Kuhar je dobil brzojavko od vlade, v kateri se mu naznanja, da dospe truplo njegovega sina, ki je bil ubit na francoskem bojišču, 25. avgusta v Hoboken, in bo vzelo potem kakih 10 dni, da se prepelje v Cleveland, kjer bo pokopano z vojaškimi častmi. Ranjki Jos. J. Kuhar je služil pri topniškem oddelku in je bil ubit 2. novembra, 1918, devet dni predno je bilo sklenjeno premirje. Star je bil tedaj 21 let. Tu zapuša tri sestre. Kdaj dospe truplo v Cleveland, poročamo.

— Jugoslovanski denar je zopet padel za tri cente pri sto kronah.

— Pismo ima pri nas Ivan Pestotnik

Trije v borbi.

Kohler, Haserodt in Fitzgerald za prvenstvo

Županska borba v Clevelandu je prišla v popolnoma nov položaj v torek, ko je bivši policijski načelnik Fred Kohler definitivno naznanil, da je kandidat za župana. Sicer bo kandidatov še več, toda glavni boj se bo vršil med Fitzgeraldom, Kohlerjem in Haserodtom. Kohler sam na sebi je republikanec že od nekdaj, toda ujezilo ga je, ker stranka ni njega upoštevala in je izbrala Fitzgeralda. Odločitev Kohlerja, da postane kandidat za župana, pa pomeni še nekaj drugega: To pomeni, da republikanska stranka letos v jeseni gotovo propade, kajti dočim bo nekaj republikancev glasovalo za Fitzgeralda, bodejo drugi glasovali za Kohlerja, to pa bo dalo demokratski stranki sijajno priliko, da zmaga, in je skoro gotovo Haserodt prihodnji župan. Kajti demokratska stranka že dolgo časa ni bila tako zedinjena kot je letos, in ker ima samo enega kandidata, bodejo demokratje solidno glasovali in tako prodrli. Ako bi bil sam Fitzgerald republikanski kandidat, bi imel nekaj upanja, da prodr, dasi ni briljanten govornik, odkar pa je Kohler v županski dirki, mora opustiti vsako upanje. Kohler je jako priljubljen v Clevelandu, to se je dokazalo pri vseh zadnjih volitvah, ko je Kohler dobil vselej največje število glasov. Kohler se je izjavil, da ne bo oglaševal po časopisih, ne bo imel velikih shodov, nobene reklame, pač pa bo hodil od hiše do hiše ter osebno govoril z kolikor mogoče večjim številom volivcev. Čuje pa se ponekod, da se bo morebiti Fitzgerald umaknil kot kandidat, nakar bi ostala le Kohler in Haserodt, kar bi pomenilo skrajno poostreno borbo in se ne more vedeti naprej, kdo bi v tem slučaju zmagal.

— Pred policijski sodnikom McMahonom je stala v torek 18 letna deklica, obdolžena pijanosti. Bila je dobro oblečena, toda obleko je imela v neredu, lase zmršene, oči otekle. In povedala je sodniku žalostno zgodbo: Šla je zvečer iz gledališča premikajočih slik, ko se ji približal mlad fant, ki ji ponudi vožnjo v avtomobilu. Šla je z njim, dasi ga še niklar prej videla ni. Vožila sta se po parkih, po neznanih potih. Fant je stopil enkrat z avtomobila, kupil limonado, strel nekaj praška v njo, in ona je spila poln kozarec, potem pa se ni več zavedala. Prebudila se je jutraj, ko jo je sunil policist, ko je ležala z neurejenim krlom v travi v parku. Ko je povedala svojo zgodbo, je pričela jokati, da se je smilila v srce vsakomur. Rekla je, da se boji prikazati se pred materjo. Tu je zopet en slučaj, ko se mlado, neizkušeno dekle da zapeljati od lopova samo raditega, ker ima avtomobil, s katerim nastavlja mreže kot pajek muham. Sodnik je dekle oprostil, kaznovana je dovolj za vselej.

— V državi Ohio je 18.500.000 akrov obdelane zemlje. 11.700.000 akrov zemlje lastujejo farmarji, upravitelji 380.000 akrov, ostalo pa je v najemu.

— V Četrtek se poda v staro domovino znani rojak Jos. Birk s soprogom.

Samomor na umor

Morilec svoje žene Lukanek se je končal.

Silvester Lukanek, ki je preteklo nedeljo zvečer ustrelil svojo ženo na 5707 St. Clair ave. ker se je z njo skregal radi borderjev, in ki je takoj po umoru pobegnil neznan kam, je sam storil konec svojemu življenju v torek zjutraj ob 3. v neki farmerski hiši v Hiram, O. v trenutku, ko je clevelandska policija obkolila hišo. Predno se je Lukanek ustrelil, pa je streljal tudi na policijo. Kljub strelom, katere je oddajal Lukanek, pa je policija udrla v hišo in pregnala Lukaneka v zanj sobo farmerskega poslopja. Policija je hitela za njim, toda predno je mogla odpreti vrata, se je začel strel s katerim si je Lukanek končal življenje. Njegov sin, star tri leta, katerega je odpeljal svoji soprogi, je bil zajedno z njim v sobi, jokajoč v kotu sobe, ker se je prebudil od silnega ropota, ki ga je povzročila policija, ko je udrla v sobo. Lukanek še ni bil mrtev, in policija je v naglici z avtomobilom šla iskat zdravnika, toda Lukanek je prej umrl, predno je zdravnik dospel. Lukaneka so pogrešali en teden od njegovega doma na 5707 St. Clair ave. Skregal se je s svojo ženo, ker je imela borderje na stanovanju in je po prepiru pobegnil ter odpeljal tudi otroka. V nedeljo večer se je pa vrnil, ustrelil svojo ženo v srce in nevarno ranil enega borderja.

— Kam pa v nedeljo? Pevsko društvo Edinost priredi vrtni koncert na prijaznih Kastelčevih farmah. Na programu je lepo narodno in umetno petje, potem pa dirke žensk, otrok, moških (po freh nogah), vlečenje vrvi in licitacija. Pri koncertu sodeluje slovenska godba Bled. Rojaki so uljudno vabljeni, da pridejo sedaj v prijazno naravo, ker sezona izletov bo kmalu končana. Društvo je pripravilo za vse najboljše zabavo in razvedrilo.

— Avtomobilska parada bo pozdravila novega katoliškega škofa, ki dospe v Cleveland 4. sept. iz Toledo, O.

— Deset dolarjev kazni bi moral plačati vsakdo, kdor kiha, pravi mestni kemik. Ako računamo, da se kihne na dan 8000 krat, bi mesto dobilo vsak dan \$80.000, in vsi davki bi bili odpisani. A fish story.

— V stari kraj odpotuje v četrtek Mr. Frank Skok.

— Pismo ima pri nas Marija Per.

— Pismo ima pri nas John Per.

— Pismo ima pri nas Frank Kleindienst.

— V Cleveland je dospel v ponedeljek Mr. Leo Zakrajšek, so-lastnik znane slovenske banke in trgovine s parobrodni listi v New Yorku. Mudil se je dal časa na zapadu in se je v torek vrnil v New York. V Clevelandu pa ostane še nekaj časa njegova soproga.

— Lastniki avtomobilov, ki bi pripravljeni voziti brezplačno proti odškodnini za gasolin delegate združitvene konvencije S.N.P.J. z S.D. P.Z. v sredo, 14. sept. popoldne po mestu, so protini, da prijavijo L. Medveku, ki je vsak ponedeljek, sredo in petek od 7. do 8. ure zvečer v S. N. Domu.

— Pismo ima pri nas Fr. Šepc.

Podpora Rusom

Hrana iz Amerike na potu v Rusijo.

Washington, 23. avgusta. Načrti, da se pošlje pomoč Rusiji, so v polnem teku, in trgovinski tajnik Hoover je zapovedal, da se delo pospeši. Objednem je odposlal Hoover več zastopnikov v razna pristanišča Črnega morja, da poiščejo najbolj primerne prostore, odkoder bi vozili živež v notranjost južne Rusije. Nekaj časa se je trdilo, da bo Hoover sam odšel v Rusijo, da nadzira razdelitev živeža, toda ta govorica se je sedaj zanikala. Načrti, da se razdeli živež po severni Rusiji so gotovi. Parniki čakajo naloženi v Hamburgu in Gdanjskem, da odplovejo proti ruskim pristaniščem. Boljševiška vlada se je morala zavzati, da prepusti vse ugodnosti Amerikaneem, da po svoji previdnosti razdeljuje živež. Na nasprotni strani pa Amerikanci nikjer ne bodo izživljali. Vse delo odpočeti je strogo nepolitično. V skladiščih Rusije, kjer se bo zbiral živež, za razdelitev, ne bo vihrali niti ameriška zastava, kot je to običajno, kjer se pojavijo Amerikanci.

NOVICE IZ LORAINA.

Piknik v korist Slov. Nar. Doma, ki bi se moral vršiti v nedeljo, 28. avgusta, se je radi slabih časov preložil na negotov čas. Kdaj se piknik vrši, se naznani ob pravem času v časopisu. — Zdravje se je zboljšalo Mrs. Louise Borac, 1636 E. 30th St. ki je nevarno zbolela, ko je uživala strupene gobe. — Farmer Winter v Sheffield je ujel tri dečke iz Loraina, ki so trgali njegovo grozdje. Njih imena so: Rud. Matich, Frank Skavec in John Frankovich. Izročili so jih probatnemu sodišču. — 200 funtov sladkorja je našla lorainska policija na nekem praznem lotu, toda lastnik se ne oglasi, dasi je bilo že v vseh časopisih naznanjeno. Najbrž je kotičar.

NE VE, DA JE AMERIKA SUHA.

New York, 23. avgusta. Sandy Duncan, škotski mornar, ki je brodaril štiri leta med Shanghaijem in Calcutta, je prišel včeraj prvič v štirih letih v New York. Takoj z la-dije je hitel v bližnjo gostilno, kjer je zahteval kozarec žganja. Od samega začudenja je skoro na tla padel, ko je bartender povdal, da žganja ne sme prodajati. Mornar ko- nečno ni vrjel, da bi bilo mo- goče, da se v Ameriki ne mo- re dobiti žganja. Šel je na po- licijsko postajo in zahteval, da policija zapre bartenderja, ker mu neče prodati žganja. Seveda tam so siromaka pou- čili, kako in kaj, nakar je ne- mudoma se podal na parnik in prisegel, da nikdar več v Ameriko.

UBOGI KARL!

Dunaj, 23. avgusta. Bivši avstrijski cesar Karl namera- va zaprositi Ligo Narodov, da zopet vpelje monarhijo na Ogrskem. Iz Genfa v Švici se poroča, da je Karl pravkar zgubil večidel svojega pre- moženja, ki je znašalo 31.000.000 kron. Ta denar je založil pri neki švicarski banki, ki je bankrotirala. Njegov brat Maksimilijan je zgubil štiri milijone kron. Ta denar je Karl iztihotapil iz Avstrije, še ko je bil cesar.

— Cena živi živini v clevelandskih klavninah se je znižala.

"AMERISKA DOMOVINA" (AMERICAN HOME)

NAKROČNINA:
Za Ameriko - - - - \$4.00
Za Evropo - - - - \$5.50
Za Cleveland po pošti - \$5.00
Posamezna številka - - - - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošlje na "Ameriška Domovina"
6119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 189

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1908, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 98. Wed. Aug. 24th 1921

Za Ruse podpora, za rojake nič.

Dve leti nazaj je bilo, ko je Slovenska Narodna Zveza z Zvezo Jugoslovanskih Žen in Deklet priredila pošiljatev živeža in blaga v staro domovino. V onih časih je bilo pomankanje v Jugoslaviji v resnici ogromno, in je Zveza poslala blaga in živeža v domovino v vrednosti poldrugi milijon dolarjev. Vsa dežela je hvaležno obrnila pogled proti Ameriki, kjer se je našlo dovolj rojaskih usmiljenih rok, ki so prispevale za odpravo potrebujočim. Spominjate se vi kako huronsko vpitje so zagnali socialisti v Chicagi radi te pošiljave. Doma ne potrebujejo ničesar, ženske, ki so nabirale za zdravila in potrebščine pohabljenim in slepim, so naglasi na vlačugami, mi smo pa šli preko njih naprej in dosegli ogromen uspeh. Narod ne bo pozabil ameriškim Slovincem, ki so jim poslali kruha v potrebi.

Par mesecev nazaj je silna povodenj v Pueblo, Colo. uničila 125 našim rojakom vse, kar so imeli na tem svetu svojega. Naš narod ni premožen, zato pa tem huje čuti, kadar kaj zgubi. Nad \$100.000 so zgubili naši rojaki ob priliki povodnji v Pueblo. Prihranki desetih, dvajset let trdega dela, so zginili preko noči. Rojaki so poslali v srce segajoče apele po vseh naselbinah Amerike, na vse ljudi, vse stranke. Odzvali so se vsi — edino socialisti v Chicagi so apel zavrnili z motivacijo, da je prošnja Pueblčanov neumestna. Tako so naši sodrugi vselej prezrli vsak klic za pomoč, kadar se je šlo za njih lastne brate.

Sedaj pa je eksekutiva Jugoslovanske Socialistične Zveze sklenila pri svoji seji narediti kolekto za — ruske boljševike! Razposlali bodo posebne pole, in v teh slabih časih, ko marsikateri rojak nima sam kaj v usta nesti, in so drugi zadolženi na živežu in obleki, hočejo narediti napad na žep rojakov v korist — boljševikov. V času, ko vlada Zjed. držav pol-uradno prispeva milijone, da ustreže Rusom, hočejo izmamiti pod pretvezo "ruske lakote" našim rojakom še tistih par centov, ki so jim ostali od dolgih dnevov brezposelnosti in krize. Ko so bili leta 1919 dobri časi in so rojaki lahko prispevali za pošiljatev v domovino, tedaj so kričali, da naši ljudje ne potrebujejo ničesar, ko so pueblski rojaki dvigali roke, so jim odklonili vsako podporo, ko pa zakriči v svet faliran boljševizem, ki v svoji slabosti ne zna prehraniti lastnega naroda, dasi je Rusija najbolj bogata glede naravnih bogastev tedaj pa pripravijo narodno kolekto za ruske žide. Ko so rojaki po Ameriki pošiljali domov živež in blago, tedaj so socialisti v Chicagi kričali, naj se raje ozremo po Ameriki, kjer je mnogo naših rojakov lačnih in potrebnih, dasi so tedaj vladali primeroma najboljši časi in skoro nihče ni bil brez dela. Ko pa so se oglasili Pueblčani, in bi socialisti v Chicagi morali spomniti, kar so kričali dve leti prej, namreč, da pomagamo domačim v Ameriki, tedaj so jim odklonili vsako podporo, sedaj pa, ko so se oglasili židje Trotzky in ostali, naj se pa med narodom napravi kolekta za nje. Lastnega sina v domači hiši ne vidi, kako trpi, za samosilnike v Rusiji pa hočejo spraviti tisočake.

Mi silno dvomimo, da bi sodruge v Chica v resnici gnale človekoljubnost in usmiljenje napram Rusom, da kolektajo za nje. Za tem grmom tiči ves drugi zajec. Milijon dolarški fond je spaval po vodi, in Proletarec, ki je dobil kot zadnjo dedščino ukradenih \$2000 iz blagajne Rep. Združenja, zopet toži, da ima popolnoma suho blagajno. Kako priti do denarja? Halo, naredimo apel za rusko lakoto, nekaj se bo nabralo, potem pa pride že kak izgovor, tak ali tak, da ne bo treba poslati, pač pa si razdelijo v Chicagi med seboj, kjer so takih delitev že vajeni.

Amerika ima ogromne parnike polnih živil namenjene v Rusijo. Ta živila so že na potu in so deloma dospela že tja ter se začne deliti, kakor hitro boljševiki garantirajo, da ta živež pride v resnici lačnim in potrebnim, ne pa rudeči armadi, za katero boljševiki v prvi vrsti skrbijo, da z njo vznemirjajo svet. Amerika ima ogromne zaloge živeža, in najmanj deset milijonov ton hrane bo našlo pot v Rusijo. Poleg tega pa prispevajo tudi Francija in Anglija ter drugi narodi. Kje je torej opravičenost apela Jugoslovanske Socialistične Zveze, da se priredi kolekta za Ruse. V današnjih časih pri najboljši volji in energiji ne nabereemo med narodom \$1000 v ta namen, in to je kot kapljica v morje. Toda en tisoč dolarjev pride vražje ugodno sodrugom v Chicagi, da se izkopljejo iz dolgov.

Prava dobrodelnost se začne doma. Ako hočete pomagati, pomagajte Pueblčanom, pomagajte tisočim slovenskim družinam širom Amerike, ki so mesece brez dela in zaslužka. Potem bo morda imelo vaše delo uspeh. Slovenskega naroda širom Amerike pa ni treba farbat, da pobirate za Ruse, dočim smo prepričani, da pobirate sami za sebe.

DOPISL

Moste, Jugoslavija. Po dolgem času se zopet enkrat oglašam, da bodete vsaj vedeli, da sem živ. Oblažujem, da tudi danes ne morem orisati natančneje tukajšnjega položaja, ker mi premanjuje časa in tudi nisem preveč počuten o vsem. Sicer pa lahko sami berete iz tukajšnjih listov, da prevladuje pri nas bolj kot kdaj prej strankarstvo, zopet katero je težko najti pravega zdravnika. Strankarstvu se zapostavljajo vsi dru-

gi interesi, celo narodni in državni. Ob prevratu so bile vse stranke vsaj navidez edine, danes pa se je zanesel boj med njimi v slednjo vasico, dasi ljudstvo samo že vse obsoja. Seveda je vsaka stranka zopet prepričana, da pomaga s pobijanjem ostalih strank k narodnem edinstvu in konsolidaciji države, v splošnem pa je le resnica, da skuša zagotoviti svojim pristašem — korita. Nekdajni veliki ameriški revolucionarji, ala Kristan,

so postali prav pohlevna jagnjeta, in redkokdaj je sedaj kaj slišati o njih. Se več: potem ko je Kristan zagotovil prestolonasledniku, da se njega in njegovih pristašev ni treba bati, je vedno nastopal "z rokavicami na rokah", in vsi njegovi protesti so bili prav mili. S takim navidezno protivnim manevrom si želi najbrž po vzgledu Anton Kristana tudi Etbin Kristan zagotoviti ministrijski stolček ali pa kako bogato domeno, da bo potem toliko lažje zatajil svoja načela in stranko, kakor oni drugi. Žal pa so na njih mesto stopili drugi razorni elementi, ki delajo tiho in vztrajno proti državi. Kuga boljševizma se je zanesla po jugoslovanskih ujetnikih in onih, ki so služili v boljševiških vrstah iz Rusije tudi v Jugoslavijo. S svojimi občanji so pridobili pri volitvah nekoliko poslaniških mest, katera so potem izrabljali v svoje namene, in ravno sedaj se vidi iz preiskav radi atentata na regenta in ministra Draškoviča, da so bili ravno komunistični poslanci širitelji in podpiratelji zarote. Seveda bodo podvzeti koraki, da se zatre komunizem v kali.

Ustava, ki je bila sprejeta na Vidov dan, je povzročila dokaj vročo kri pri vseh nevladnih strankah; to je razumljivo, kajti sprejet je bil vladni načrt ne samo v bistvu, ampak v celoti z le neznatnimi spremembami, medtem ko so bili vsi ostali predlogi vprid ljudstva brezuspešni. Kakšen je bil ta načrt, si lahko sam misliš, in vlada je morala žrtvovati teške milijone, da si je zagotovila zanj neznatno večino. S tem pa seveda še ni rečeno, da je sedanja sprejeta ustava končno veljavna ali da ni mogoče, da bi doživela kake spremembe, kajti nje nasprotniki naraščajo danes. V zunanjem svetu je napravilo sprejetje ustave seveda ugoden utis ter bo to zelo pripomoglo do uveljavitve naše države.

Iz teh desolantnih razmer pričakujejo Slovenci odpravo in rešitve od novega kraljevega namestnika za Slovenijo, ki je baš kar zasedel to važno mesto, od moža, ki si je še pod avstrijskim jarmom pridobil neveljavne zasluge ne samo za Ljubljano, temveč tudi za vse Slovene in Jugoslovane sploh. Ako kdo, tedaj je bivši ljubljanski župan Ivan Hribar zaslužil, da postane kraljev namestnik in on je predvsem v stanu ublažiti neznosne razmere v blagor celokupne domovine. Zaraditvega je pa tudi Ljubljana prav po kraljevsko sprejela, ker se nadeja od njega ugodnega razvoja. Hribar je nepristranski, mož velikih vrlin in sposobnosti, izkušen in pošten politik.

List vaš dobivam jako redno, in gotovo mi bodele vrjeli, da me jako zanima. Vidim pa, da se vam obetajo slabi časi: ubogi kotličarji in vsi oni, ki napravijo radi na skrivi kak požirek; mislim si lahko, da bi deli za liter pristnega slivovca ne samo 100 kron, kolikor stane tukaj, ampak tudi 1000, samo ako bi ga mogli dobiti. Draginja je pri nas pri nekaterih predmetih pojenjala, pri drugih pa še vedno narašča, dasi je letošnji pridelek, kolikor so ga dosedaj pospravili, zelo bogat. Seveda imajo pri tem razni špekulanti svoje prste vmes, medtem ko niso oblasti dosedaj še ničesar ukrenile, da bi omejile samovoljno podraževanje. Dogodi se pogostokrat, da kake stvari naenkrat zmanjka po vseh trgovinah, toda kakor hitro je določena višja cena, jo je takoj zopet povsod dovolj. Pogosto pa delajo kupovalci sami največjo draginjo. Slišal sem n. pr. da je lansko leto pripehljal nekdo iz Banata več vargonov sadja in zelenjave ter napravil prav nizko ceno. Hotel je prodajati kg sadja po 4 kroni, medtem ko je stal na ljubljanskem trgu po 16 kron in več, pa tega ni smel storiti, ker so se ostali trgovci pritožili in konečno je mo-

ral tudi on prodajati po 16 kron. Iskreno pozdravljam uredništvo, Rozinovega Jakata in vse željne prijatelje.

Ivan Možina.

IZ DOMOVINE.

Svetovna Letina. V Jugoslaviji izgleda, da bo uspeh letošnje žetve boljši, nego srednji. Sklepamo to po raznih privatnih poročilih, katera se nam zdijo najzanesljivejša. Povdarjati moramo v tej priliki ponovno, da bi bilo zelo potrebno, če bi država od časa izdajala uradne komunikacije o stanju posevkov in o izgledih letine v naši državi. Upajmo da, bomo vsaj do prihodnega leta že prišli tako daleč. — Letina v Sloveniji kaže v zadnjem času v splošnem zadovoljivo. Kmetje se nikjer ne pritožujejo. Ječmen je ponekod precej dober, ravno tako pšenica, ki bo kmalu požeta. Koruza se dobro razvija, tudi oves ni slab. Samo nekoliko dežja bi bilo potrebno, zlasti tudi za ajdo, ki se bo kmalu sejala. Seno je bilo srednje. Sadja ne bo veliko. — Na Hrvaškem in v Slavoniji je žetev dobra, le oves kaže slabo. Sena je bilo malo radi pomladanske suše. — Iz Vojvodine končni glasovi niso več tako zelo pesimistični. Pšenica v Banatu je zelo dobre kvalitete. — Ravno tako je dobro rodila pšenica v Srbiji, odkoder v letošnji letini sploh še nismo slišali slabih glasov.

Bolgarski državni proračun. Bolgarska vlada je predložila sobranju proračun za leto 1921. Stroški znašajo 2.393.000.000 levov a dohodki 2 milijardi 115.000.000 levov.

Nova stanovanjska naredba, s katero se zvišujejo najemnine za stanovanja povprečno za 4 kratno predvno ceno, je izšla v "Uradnem listu" od 6. junija. Naredba bo izzvala brez dvoma veliko nezadovoljnost pri najemnikih, zlasti pri trgovcih in obrtnikih, katerim gospodarji lahko zvišajo cene za poslovne prostore do mile volje. O kakih stanovanjski politiki v naredbi ni ne duha ne sluha, gre samo za razdelitev obstoječih stanovanj in za regulacijo ali bolje rečeno: za zmešnjavo najemnin. En uspeh pa bo naredba dosegla, namreč novo draginjo. Če bodo delavci in nameščenci morali plačevati stanovanje dražje, bodo morali zahtevati večje plače, trgovci višje cene in znani "vijak brez konca" se bo vrtil naprej.

Umrl je v Varaždinu naš rojak gimnazijski profesor v p. dr. Josip Križan, star 81 let rodom iz Križevcev na Murškem polju.

FRENCH LINE

NEW YORK - HAVRE
PARIS
Direktna železniška zveza z JUGOSLAVIJO
Krasni novi parnik
SS PARIS
33.700 ton. 45.000 konjskih sil
Avgust 17. — 14. septembra
Krasne kabine 3. raz. za 2, 4, 6, 8, 10 potnikov.
Za pojasnila se obrnite na lokalnega zastopnika. (w)

NAPRODAJ sta dva vinska sode, eden za 50, drugi 50½ galon. Tudi pohištvo naprodati. 972 E. 60th Pl. (98)

SLOVENEK bi rad dobil kakoršnokoli delo. Mlad, pošten in priden. 1401 E. 53rd St. (100)

POHIŠTVO za 3 sobe naprodati. Sobe se tudi lahko zarentajo. 1396 E. 47. St. (107)

SLOVENEK, starejši, bi rad dobil delo za snajenje, pometanje ali karkoli. Jos. Režek, 6315 Carl ave. (100)

PRED ODHODOM v staro domovino pozdravljam vse znanice in prijatelje v Clevelandu, posebno bratrance Ivana Unetiš in soprogo ter soprogo dr. Carniola 1288. FRANK KERHIN

POHIŠTVO za tri sobe se prodaja, za dve spalnici in kuhinjo. V dobrem stanju. Poceni. 4115 Payne ave. (101)

PIANO NAPRODAJ jako malo rabljen se prodaja za \$1500. 1070 E. 68th St. (98)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Na tisoče žena,

ki so slabe, nervozne, izčepene in trpe valed neregularne periode, dobe od pomoči, ko vzamejo

SEVERA'S REGULATOR

(Severjev Regulator). Ta regulator goji moč, pramaguje bolečine in regulira ženske funkcije. Zadoščenje je dajal skoraj štirideset let.

Cena \$1.25.

Dobite ga pri svojem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

W. K. DRUG COMPANY.
EDINA SLOV. LEKARNA
v Clevelandu

Najboljša zdravila, točna posrežba.

St. Clair Ave. & Addison Rd.
JOHN KOMIN,
lekarnar (x)

Dr. H. O. Stern,

zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj

do 8. zvečer.

Govori se slovensko.

DVE SOBI SE ODDASTE za 3 posetne fante, vsaka ima svoj vhod. S hrano ali brez. Kopališče in gorkota za zimski čas. Vprašajte zvečer med 6 in 8 uro na 1264 E. 60th St. (98)

National Drug Store
SLOVENSKA LEKARNA

Vogal St. Clair ave. in 61. ceta. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. Zalogi imamo vse, kar je potrebno v najboljši lekarni

Hočete prodati vašo hišo za \$1000.00 ali \$1500.00 na nakup, drugo pa na Mortgage ali mesečna odplačila naznanite nam. Pišite ali pokličite na telefon Princeton 948 R. Urad 6108 St. Clair ave. Kalish in Na'igal. X

Jako poceni! Samo \$400.

takoj, cena \$3850. Lepa hiša, 6 sob, klet, 50 čevljev lot, lepa sadna in senčnata drevesa, kokošnica, mestna voda, dober tlak, lep prostor za otroke, hiša se rabi lahko za 2 družini. Je prazna ter se lahko selite notri. Prvi kupec jo dobi. Shore Line kara do stop 127, en block vzhodno, ključ v uradu Gardner & Gardner, 351 E. 185th St. ali pokličite na Bell telefon: Kennmore 170. Pridite zvečer ali ob nedeljah. (98)

POHIŠTVO NAPRODAJ, se prodaja poceni radi odhoda v staro domovino. Je vse v dobrem stanju. 4044 Superior ave. (98)

VELIKA STISKALNICA za grozdje je poceni naprodati. Naslov v upravi tega lista. (101)

POZOR.

Naprodaj je 20 akrov najfinije zemlje z vsem pridelkom in živino. Cena je samo \$5000. Vredno med brati. Takoj \$2500, drugo na obroke. Proda se radi odhoda v staro domovino. 1396 E. 45th St. (98)

POHIŠTVO NAPRODAJ, za 5 sob, skoro novo in se prodaja jako poceni, vse skupaj ali posamezne kose. N. Evinovich, 1406 Lakeside ave. (98)

JOS. DEMSHAR,

slovenski stavbenik in kontraktor.

643 EAST 108th ST.

Tel. Eddy 9140-W.

ZGUBIL SE JE PES shepherd. Kdor ga pripelje nazaj, dobi lepo nagrado. Pes ima licenco številko okrog vratu. 5512 Carry ave. (98)

PRVA POSILJATEV

Californijskega grozdja

dospe zgodaj v septembru.

Če hočete kupiti grozdje, in če hočete prihraniti denar, ko kupite grozdje, če hočete narediti mošt iz najboljšega grozdja, tedaj naročite zgodaj.

CENA GROZDJU BO ŠLA NAVZGOR. Vi si prihranite dehar, ako sedaj naročite. Kupite grozdje od nas ter dobite polno težo. Mi ne računamo za bokse ali štejemo težo boksa.

Mi bomo pošteno trgovali z vami in vsak cent vašega depozita je garantiran. Ako je grozdje pokvarjeno vam vrnemo depozit.

The California Grape Company

361-364 Hippodrome Annex — 715 Prospect ave.
Cleveland, O.

V delu je vse — v hranitvi še več.

Saving Today — Is Having Tomorrow.

Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Kdor hrani, ta ima. To je star naroden pregovor. V vašo korist je, ako se danes začnete s hranjenjem denarja, pri vsem dobro poznani Lake Shore banki. Mi plačujemo 4% obresti od dneva vložitve pa do dneva, ko denar dvignete.

Naš tujezemski oddelek daje najbolj priprave vsakovrstne nasvete našemu narodu ter se zavzema za naše ljudi pri tukajšnjih in domovinskih oblasteh.

Naša tridesetletna skušnja v bančnih poslih in naše izvanredne zveze z najbolj odličnimi bankami v Ljubljani, Zagrebu in drugih velikih mestih Jugoslavije stavimo drage volje na vaše popolno razpoloženje.

Mi dajemo vse nasvete brezplačno in po našem najboljšem prepričanju. Za vse informacije o pošiljanju denarja, o dobivanju vaših rojakov iz domovine, ali v kateremkoli bančnem poslu se obrnite na vašo staro, zanesljivo in dobro poznano

The Lake Shore Banking & Trust Company

E. 55th ST. & ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Dve leti dela in vspeha

1919--1921

Ob nastopu meseca avgusta je imela tvrdka Zakrajšek & Češark za seboj dve leti trdega dela in pa tudi vspeha.

Okrog 1. avgusta 1919 je njen ustanovitelj Leon Zakrajšek prišel v New York iz Milwaukee, Wis., sam si izposloval potrebna zastopstva, odprl urad in se lotil dela z zaviranimi rokavi v zavesti, da točno, pošteno, in vztrajno delo mora prinesiti vspeh.

V teku dveh let je ta tvrdka odpremila v Evropo nad petnajst sto potnikov, nad pesto potnikov je prišlo z njenim posredovanjem iz starega kraja in blizu tristotisoč dolarjev je bilo poslanih skozi njo.

V dveh letih je iz skromne potniške pisarne postalo bančno podjetje, ki posluje pod državnim nadzorstvom in ima svoje direktne bančne zveze z Ljubljano, Mariborom, Zagrebom, Trstom in Dunajem.

Za ta tako lepi rekord bodi v prvi vrsti izrečena zahvala številnim prijateljem in zagovornikom.

Na podlagi dosedanjih pridobitev pa je ta tvrdka danes bolj kakor prej v stanu biti na službo onim, ki potujejo v stari kraj in onim, ki žele dobiti svojce iz starega kraja ter onim, ki hočejo poslati denar v stari kraj, kakor tudi onim, ki imajo kake druge posle s stari krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

Zakrajšek & Češark,

SLOVENSKA BANKA

70—9th AVE. NEW YORK CITY.

Homestead Sheet Metal & Roofing Co.

A. J. SMIECHEWICZ, poslovođa.

Postavljamo nove furnese. Točno popravilo novih furnesev. Pokrivamo strehe, popravljamo žlebove ter strehe.

Točno delo po najnižjih cenah.

Union 330-W. 7948 BROADWAY.

Roža sveta.

Povest iz dobe tretje križarske vojske.

Angleški napisal: H. R. Haggard.

Prevel: I. M.

"Res je," je vzkliknil nekdo; "Saladin ni dal nobene obljube."

Tedaj je stopil prednje mestni poveljnik, ki je prišel v njimi v kapelo in je stoječ v ozadju slišal vse, kar se je zgodilo, ter rekel:

"Gospod patrijarh, pustite vso stvar; to nam ne more prineesti nič dobrega. Ta oltar je najsvetejše in najslavnejše svetišče v celim Jeruzalemu. Ali se hočete drzniti siloma odpeljati od nega devo, koje edini greh je ta, da je kot kristjana pobegnila Saracenom, ki so jo ukradli z njene domačije? Ali se morete drzniti izročiti jo njim in gotovi smrti, ki jo tam čaka? To bi bil pač čin strahopetcev in bi nam prinesel osodo bojazljivcev. Gospod Wulf, vtakni meč v nožnico, pa bodi brez strahu. Če je v Jeruzalemu kaj varnosti, je tvoja gospica na varnem. Opatinja, prosim, odpeljite jo v njeno celico."

In oddiš so vsi, le Wulf je ostal pa opatinja, ki je stopila k Rozamundi, jo objela rekoč, da je nevarnost za nekaj časa odstranjena in da naj se poda k počitku.

"Pojdem, mati," je odgovorila Rozamunda in ihtela, "ali pa sem prav storila? Ali ne bi bilo prav, če bi se izročila Saladinovi jezi, če je toliko življenj s tem morda rešenih? Znašiti pozabi na svojo prisego in prižanese mojemu življenju, dasi bi potem nikdar več ne mogla pobegniti, dokler je kak grad v Balbeku in kak zastražen harem v Damasku. In kaj težko je posloviti se od vseh, ki jih človek tako ljubi," in ozrla se je proti Wulfu, ki je stal oddaleč.

"Res je," je odgovoril opatinja, "težko je, saj me redovnice to najbolj vemo. Ali, hči, te bridke izbire ti niso še usilili. Kedar pa Saladin izjavi, da prizanese vsem ljudem v mestu, če mu izroče tebe, potem moraš sama razsoditi."

"Da," je ponavljala Rozamunda, "potem pa sama razsodim."

Obleganje se je nadaljevalo, in grozota ga je spremljala. Metalni stroji so neprestano sipali kamenje, puščice so padale tako nagosto, da nikdo ni mogel stati na zidovju. Na tisoče konjenikov je krožilo okrog vrat sv. Stefana, stroji pa so obsipali mesto z ognjem in streljo, saracenski vojaki pa so rili pod zunanjimi utrdbami in ozidjem. Branivci niso mogli napasti oblegovalcev, ker so ti imeli preveč konjce, se niso mogli pokazati, sicer jih je rušila ploha puščic, in niso mogli zamašiti vrzeli v ozidju. Dan za dnevom je postajal obup večji. V vsaki ulici si srečal procesije, ki so prosile rešitve.

Mestni poveljnik je sklical viteze na posvetovanje ter jim naznanil, da je Jeruzalem izgubljen.

"Potem," je rekel eden izmed poveljnikov, "udarimo na sovražnika in umrmo v boju!"

"Da," je pristavil Heraklij, "pa prepustimo otroke in ženske smrti in sramoti, ker ni nobenega upanja na rešitev, je tako prodaja boljša."

"Ne," je odgovoril Balian, "mi se ne podamo. Dokler je Bog z nami, toliko časa imamo upanje."

"Bil je z nami tudi na dan hatinske bitke, pa je pripustil, da se je zgodila tolika nesreča," je rekel Heraklij, in posvetovanja je bilo konec, ne da bi se kaj sklenilo.

Tisti popoldan je poslal Balian še enkrat poslanca k Saladinu in ga prosil, da prizanese mestu.

Saladin ga je peljal k šotorom vratam ter mu pokazal na rmenje praporje, ki so vihrali ponekod na ozidju in na

enega, ki se je pravkar pojavil na vrzeli sami.

"Čemu bi prizanašal, ko je zmaga že moja," je vprašal; "kaj pa sem prisegel, da razdenem? Ko sem vam ponudil milost, še slišati niste hoteli o tem. Zakaj jo hočete zdaj imeti?"

Na to mu je odgovoril Balian in njegove besede bodo na veke zvenele v zgodovini: "Zbok tega, sultan. Ako moramo umreti, umro z nami ženske in otroci, da jih obvarujemo sužnosti. Zažgali bomo mesto, zmelj sveto skalo v prah in razdejali mošejo el Aksa in druge svete kraje, da ne bo ostalo drugega od njih nego kup razvalin. Porezali bomo vratove pettisotem prekokih vernikov, ki so v naši oblasti, potem pa se zberemo vsi izmed nas, ki še moremo nositi orožje, naredimo izpad in se borimo toliko časa, da sleherni ne pade. Tako mislim, te bo Jeruzalem kaj drago veljal."

Sultan ga je strme poslušal in si pulil brado.

"Osemdesettisoč življenj," je zamrmral; "osemdesettisoč življenj, ne vstevši moje vojake, ki jih pomore in ki padejo. Velikansko klanje — in mesto razdejano na veke. O, ali je to klanje, ki sem sanjal nekdaj o njem?"

Tedaj je Saladin sedel, nagnil glavo na prsi in nekaj časa razmišljal.

TRIINDVAJSETO
POGLAVJE.

Blažena Rozamunda.

Godvin je izza tistega dne, ko je govoril s Saladinom, polagoma okreval in z zdravjem se mu je vrnila tudi zmožnost premišljevat svoje življenje. Rozamunda je bila zanj izgubljena, Masuda je bila mrtva in včasih si je zaželel, da bi bil tudi on mrtev.

Zakaj bi si želel življenja, ki je bilo tako polno tuge, borbe in prelivanja krvi? Ali naj se vrne nazaj na Angleško, da živi tam na svojih posestvih pa čaka starosti in smrti? Tako bodočnost bi mnogim ugajala, ni pa bila všeč Godvinu, ki je čutil, da mu življenje ni bilo v ta namen dano in da so veliki cilji namen njegovega življenja.

Tako je razmišljal, ko stopi v šotor sivolasi škof Egbert, ki ga je pozdravil, ter ga vpraša:

"Kaj pa ti je, sin moj?"

"Ali bi rad slišal?" je dejal Godvin.

"Mar nisem tvoj izpovednik, ki imam nekaj pravice poznati tvoje skrivnosti?" odgovori prijazni starček.

Godvin mu je pojasnoval, kako si je še kot deček skrivaj želel, da bi bil duhovnik, pa mu je stari stangatski prijor svetoval, da je premlad o tem že v teh letih sklepati.

(Nadaljevanje.)

5 SOB SE DA V NAJEM. 1271 E. 55. St. (99)

DRUŽINA BREZ OTROK želi dobiti stanovanje s 6 ali 7 sobami, mora biti kuhinja tudi zgorej, ali stanovanje z 2 ali 3 malimi sobami in sicer med St. Clair ave. in Superior ave. Zeli se dobiti do 1. sept. Kdor ima kaj naj se zgasi na 1454 E. 26. St.

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki sveta. Izvrstna postrežba potnikom. V vašem mestu je agent.

V Jugoslavijo, Bulgarijo, Rumunsko in Ogrsko.

ITALIA ..... 23. avg. PAROBRODNI LISTIK: Dubrovnik, Trst ali Reka \$100 Davek \$5

Via Cherbourg and Southampton

Aquitania ... 23. avgusta Empress of China 7. sept

SAMO ZA 10 DNI

CALIFORNIJSKO GROZDJE.

"Najboljše na svetu."

GROZDJE ZA VINO, najfinerše, najbolj sladko, belo grozdje v bokсах za 30 funtov, boksa \$4.50
MUSKATEL GROZDJE, ponos Californije, v bokсах po 30 funtov od bokse \$5.00
MAMMOTH OREHI, papirnata lupina, najboljši na trgu, v kartonih po deset funtov, od kartona \$3.50
ROZINI, sladki, brez pečk, 30 funtov bokse, od bokse \$5.50

Mi garantiramo te produkte, da so najboljši in da pridejo k vam v najboljšem stanju.

Grozdje se pošilja po ekspresu, vse drugo pa po frohtu, razven če drugega zahtevate.

Da ustrezemo našim odjemalcem, pošljemo mi z vsakim naročilom sto funtov
SLADKORJA, finega, čistega, v 100 funtov vrečah za \$4.98
Izpolnite ta kupon in pošljite naročilo na

CALIFORNIA GRAPE AND ORANGE CO Detroit, Mich.
607 Congress Bldg.
Priloženo dobite Money order za \$..... za kar mi pošljite
..... funtov VINSKEGA GROZDJA ..... \$.....
..... funtov MUSKATEL GROZDJA ..... \$.....
..... funtov OREHOV ..... \$.....
..... funtov ROZIN ..... \$.....
..... funtov SLADKORJA ..... \$.....
Name ..... Mesto .....
Država ..... Cesta ali box No. ....

MONEY ORDRI!

Drafti in pošiljanje po kablu v Jugoslavijo in druge dežele, po najnižjih cenah. Naprodaj jugoslovanski in drugi denar.

Vprašajte pri vsaki naši podružnici American Railway Express Company ali v našem tukajšnjem uradu

2048 East 9. cesta, Cleveland, Ohio

Pišite v vašem jeziku na:

FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT
AMERICAN EXPRESS COMPANY
65 BROADWAY, NEW YORK

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo, da nam je umrla 7 letna hčerka

Josephina.

Zahvaljujemo se Mr. Zakrajšku in njegovi sestri za venec, in nadalje Mr. Frank Zakrajšku za lepo vodstvo zadnjega spreveda. Ti pa, draga hčerka, počivaj mirno in se veseli med krilatci!

Žalujoci ostali:
ANTON in JOSEPHINE ZGONC, stariši.

Dohodki S.D.Z. od 1. Jan. do 30. junija, 1921.

	Skupaj	Smrtninski sklad	Bolniški sklad	Upravni sklad	Bolniška rezerva	Ostrogli sklad
x-87 Jan.	\$5606.66	\$2640.03	\$2147.63	\$557.40	\$129.19	\$132.41
x-88 Feb.	5223.39	2432.90	2038.40	492.15	137.49	122.45
x-89 Mar.	6236.75	3085.12	2426.61	472.95	133.42	118.65
x-90 Apr.	5239.69	2480.24	2071.01	432.25	135.84	120.35
x-91 Maj	5188.65	2415.08	2014.44	503.40	134.98	120.75
x-92 Jun.	6365.78	3246.19	2393.74	468.40	136.50	120.95
Skupaj	33860.92	16299.56	13091.55	2926.55	807.42	735.56

Glavni izdatki pri Zvezi od 1. jan. do 30. junija, 1921.

Ass. št.	Mesec	Skupaj	Smrtninski sklad	Bolniški sklad	Upravni sklad	Posojila na posredstva smrti	Posojila na posredstva bol.
x-87 Jan.		\$4589.92	\$300.00	\$906.65	\$383.27		\$3000.00
x-88 Feb.		4751.73		1063.28	388.45	3300.00	
x-89 Marc		6921.91	2300.00	1085.00	736.91	2800.00	
x-90 April		6326.08	1500.00	1205.15	320.93	700.00	2600.00
x-91 Maj		4921.14		1157.23	263.91	2000.00	1500.00
x-92 Junij		6584.11	1000.00	704.36	679.75	2700.00	1500.00
Skupaj		34094.89	5100.00	6121.67	2773.22	11500.00	8600.00

Izdatki krajevnih društev od 1. jan. do 30. jun. 1921

	Skupaj	Smrtnina	Bolniška podpora
X-87 Januarij	\$ 1.206.65	\$ 300.00	\$ 906.65
X-88 Februarj	1.063.28		1.063.28
X-89 Marc	3.385.00	2.300.00	1.085.00
X-90 April	2.705.15	1.500.00	1.205.15
X-91 Maj	1.157.23		1.157.23
X-92 Junij	1.704.36	1.000.00	704.36
Skupaj	\$11.221.67	\$5.100.00	\$6.121.67

Umrli člani(ice) in plač. smrtnine od jan. do jun. '21.

Zap. šte.	Datum izplačila	C. Ime in priimek	Dr. št.	Sveta
1. 27. Januaria	C. 1793	M. Sajovic,	2.	\$ 300.00
2. 5. Marca	C. 750	Andrej Mrak,	7.	1.000.00
3. 30. Marca	C. 2501	Anton Slavc,	21.	300.00
4. 30. Marca	C. 529	Ana Zajc,	6.	1.000.00
5. 25. Aprila	C. 2285	Mary Bajt,	11.	500.00
6. 25. Aprila	C. 841	Josip Mervar,	18.	1.000.00
7. 20. Junija	C. 790	Fanny Sajovic,	11.	1.000.00
	Skupaj			\$5.100.00

NAPRODAJ JE HISA za 3 družine, 17 sob, kopališče, furnes, škrljeva streha, jako dober prostor, kornor lot. Nekaj plačate takoj, drugo kot rent. Bodite svoj gospodar. 1197 E. 74th St. (99)

NAPRODAJ JE HISA za 2 družini, 5 sob za vsako, kopališče, elektrika, furnes, fini porci, zidana garaža, cementirana pot, na Edna ave., fina okolica. Vprašajte na 2006 St. Clair ave. (99)

Zanesljivo in hitro

poskrbuje DENARNA IZPLAČILA v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

Rojaki, poslužite se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100.000.00 glavnice in \$50.000.00 rezervnega zaklada. Za cene denarju glejte list "GLAS NARODA"

za FRANK SAKSER STATE BANK

Frank Sakser, predsednik

Kam pa v nedeljo?

Gotovo na vrtni koncert

ki ga priredi

DRUŠTVO "EDINOST"

na Kastelčevi farmi v nedeljo, 28. avgusta

PROGRAM.

1. Nastop pevcev.
2. Dirka žensk.
3. Dirka otrok.
4. Dirka moških po treh nogah.
5. Vlečenje vrvi.
6. Licitacija.
7. izžrebanje krasne svetilke.

Pri koncertu sodeluje godba Bled. Kakor je videti iz programa je precej obširen, torej ne pozabite fine in domače zabave ter krasnega petja v nedeljo na Kastelčevih farmah.

K obilnemu obisku se priporoča

Dr. Edinost.

BISER SLOVENIJE.

Vsem onim, ki se mislijo v kratkem podati v stari kraj, se nudi ugodna prilika, kupiti po ugodni ceni stavbeno parcelo na Bledu, ki slovi že od nekdaj kot biser Slovenije in izven državnih mej kot eno najlepših letovišč. Parcela leži ob glavni cesti Lesce-Bled ter v neposredni bližini krasnih vil. Površina znaša 3883 kvadratnih metrov, to je malo manj kot en akter. Cena je samo 1000 dolarjev, kar je za Bled, kamor zahaja leto za letom na tisoče tujcev iz vseh krajev, in kjer so cene zemljiščem in stavbam izredno visoke, velik bargain. Natančneje se izve pri gospej

ANI KUNAVER,
Selo št. 16.
Pošta Žirovnica, Gorenj.
Jugoslavia.

(98)

NAPRODAJ

ste dve prodajalni, 7 sob in kopališče, kornor lot 50X100 ob železnici. Cena \$10.000. Takoj \$5000, ostanek na lahka odplačila. Hiša 4 sobe, lot 40X200, zraven železnice, cena \$2800, takoj \$1400. Mala hiša, lot 90X150, cena \$2500, takoj \$500, drugo po \$15 na kopališče zgorej in spodaj, lot 40X130, mestna voda, plin, elektrika, cena \$8000, takoj \$2000, drugo na lahka odplačila. Nova hiša 6 sob, lot 50X 100, cena \$4500, takoj \$2000. Vzame se tudi prazen lot kot plačilo. Naprodaj loti od \$400 naprej, in 160 akrov dobre zemlje, 5 milj vzhodno od Chagrin Falls. Hiša 8 sob, lepa klet, hlev, hišnica, koločnica in poslopje za orodje, lep sadovnjak, fina voda, cena je \$125 na akter, se zamenja tudi za hišo v mestu. Sedaj je prilika, da vidite to krasno posestvo, ko je pridelek za videti. Oglasite se pri Mike Kalozji, 125 Shore Line, 18406 Neff Rd. (98)

RADI ODHODA v staro domovino prodam svojo lepo, moderno vrejeno hišo za 2 družini. Elektrika, plin, kopališče, veranda spodaj in zgorej. Poizve se na 14310 Sylvia ave. (98)

Frank J. Lausche, ODVETNIK

Cez dan se oglasite na:

1039 Guardian Building

Od 6:30 do 8. zvečer pa se oglasite na:

6121 St. Clair Avenue

Randolph 7510

Telefoni v mestu Main 2063 Central 1600

JOHN L. MIHELICH

PRVI SLOVENSKE ODVETNIK

Glavni urad: 992 Engineers Bldg. Podružnica: 6127 St. Clair Ave.

Uradne ure v podružnici:

Zjutraj od 8-9.

Zvečer od 6-8.

Cez dan se obrnite na glavni urad.

Stanovanje: 1209 Addison Road.

Smehljajoč obraz

lahko napravite, ako si ga doma napravite in to vam nudi podružnica Frank Oglarja, ki se nahaja pri dobro znani rojaku Frank Kunstelnu, poleg Ameriške Domovine. Zakaj bi se ga ne napravili doma? ZA \$1.75 LAHKO NAPRAVITE 10 GAL. OKUSNEGA PIVA, ki bo vam in vašim prijateljem v tej nezgodni vročini jako lepo olajšal. V zalogi imamo najboljši smelj, malt, sladkor in vse potrebno za varenje piva na vašem domu. Torej ako ste prijatelj okusne pijače — en poskus in vas bo zadovoljil. Za naročila se vam priporočam že vnaprej, znani vam

Frank Kunstel,

6117 St. Clair Avenue.